

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O PRIMJENI
FISKALNIH PRAVILA
ZA 2017. GODINU**

Izmjenama i dopunama Zakona o fiskalnoj odgovornosti¹, koji je stupio na snagu 12. veljače 2014., definirano je fiskalno pravilo strukturnog salda i rashoda općeg proračuna te dodatno privremeno fiskalno pravilo.

PRAVILO STRUKTURNOG SALDA I RASHODA OPĆEG PRORAČUNA

Fiskalno pravilo strukturnog salda izraženo udjelom u bruto domaćem proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) ostvarivat će se prema planu prilagodbe radi dostizanja srednjoročnog proračunskog cilja, pri čemu rast rashoda općeg proračuna ne smije prelaziti referentnu potencijalnu stopu rasta BDP-a, uvećanu za očekivani porast cijena. Pravilo strukturnog salda osigurava da kretanje manjka općeg proračuna i javnog duga bude u skladu s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu odnosno da manjak ne bude veći od 3% BDP-a, a javni dug ne veći od 60% BDP-a.

Odbor za ekonomska i financijska pitanja utvrdio je minimalni srednjoročni proračunski cilj za RH od -1,75% BDP-a. S obzirom da je u 2017. godini ostvaren višak općeg proračuna od 0,8% BDP-a, a uzevši u obzir projekcije potencijalnog BDP-a iz Programa konvergencije za razdoblje 2018. - 2021., RH je ostvarila strukturni višak od 0,9% BDP-a, čime je trenutno značajno iznad svog srednjoročnog proračunskog cilja.

Tablica 1. Izračun strukturnog salda općeg proračuna u 2016. i 2017. godini

	Izvršenje 2016.	Izvršenje 2017.
STRUKTURNI SALDO		
UKUPNI MANJAK/VIŠAK, % BDP-a	-0,9	0,8
<i>JAZ BRUTO DOMAĆEG PROIZVODA</i>	-1,8	-0,4
STRUKTURNI SALDO, % BDP-a	-0,1	0,9
PROMJENA STRUKTURNOG SALDA	-1,5	-1,0

Izvor: Ministarstvo financija, Državni zavod za statistiku

Godišnji rast rashoda općeg proračuna ograničen je referentnom potencijalnom stopom rasta BDP-a, koju utvrđuje Europska komisija (u daljnjem tekstu: EK). Pritom su dozvoljena izuzeća za pojedine kategorije rashoda, kao što su: rashodi za kamate, rashodi za provođenje programa EU bez nacionalnog sufinanciranja, godišnje promjene rashoda uslijed promjena u institucionalnom obuhvatu općeg proračuna te godišnje promjene u ciklički osjetljivim rashodima koju utvrđuje EK. Uzevši u obzir sve navedeno, procjenjuje se da su rashodi proračuna opće države u 2017. godini rasli 1,8%, što je značajno ispod referentne stope potencijalnog stopa rasta od 3,6%, a koju je EK utvrdila u ocjeni Programa konvergencije za razdoblje 2017. – 2020.

PRIVREMENO FISKALNO PRAVILO

U okviru Zakona definirano je i dodatno privremeno fiskalno pravilo, prema kojem međugodišnja stopa rasta rashoda općeg proračuna ne smije biti veća od međugodišnje stope

¹ Narodne novine, broj 19/2014

rasta projiciranog, odnosno procijenjenog bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama. Pritom rashodi općeg proračuna ne uključuju rashode za kamate, rashode za provođenje programa EU bez nacionalnog sufinanciranja i godišnje promjene rashoda uslijed promjena u institucionalnom obuhvatu općeg proračuna.

Primjena ovog fiskalnog pravila računa se na temelju ostvarenja rashoda općeg proračuna s jedne strane te očekivanog kretanja bruto domaćeg proizvoda u trenutku izrade proračuna, s druge strane. U izračunima se koriste iznosi rashoda općeg proračuna vezani uz aktualno Izvješće o proračunskom manjku i razini duga opće države koje je pripremio i objavio Državni zavod za statistiku u travnju 2018. godine, sukladno ESA 2010 metodologiji.

Statistički obuhvat uključuje veći broj jedinica nego što su uključene u proračunski obuhvat. Važno je naglasiti kako se, ponajprije, sukladno metodologiji ESA 2010, iz izračuna ukupnih prihoda i rashoda općeg proračuna isključuju prihodi i rashodi financirani iz programa EU kojima je krajnji korisnik jedinica izvan općeg proračuna. Tako se, primjerice, subvencije poljoprivrednicima ili tekući i kapitalni transferi jedinicama izvan općeg proračuna, koji se financiraju iz EU sredstava, isključuju iz ukupnih prihoda i ukupnih rashoda općeg proračuna.

Nadalje, u skladu s fiskalnim pravilom, u rashode općeg proračuna u 2017. godini ne uključuju se rashodi za kamate u iznosu od 9,8 milijardi kuna kao niti rashodi za provođenje programa EU bez nacionalnog sufinanciranja, kojima je krajnji korisnik jedinica unutar općeg proračuna i to u iznosu od 2,5 milijardi kuna. Nastavno na navedeno, rashodi općeg proračuna za izračun fiskalnog pravila u 2017. iznose 152,2 milijarde kuna dok su u 2016. godini iznosili 150,8 milijardi kuna.

Tablica 2. Prikaz zadovoljenja dodatnog fiskalnog pravila u 2016. i 2017. godini

Rashodi općeg proračuna, ESA 2010 metodologija (000 HRK)	Izvršenje 2016.	Izvršenje 2017.
UKUPNI RASHODI OPĆEG PRORAČUNA	164.920.195	164.448.058
Rashodi općeg proračuna za izračun fiskalnoga pravila	150.846.972	152.151.355
Projicirani nominalni BDP	349.410.425	364.443.050
Međugodišnja stopa rasta rashoda (%)	0,5	0,9
Međugodišnja stopa rasta procijenjenog nominalnog BDP-a (%)	4,7	4,3
Rashodi općeg proračuna za izračun fiskalnoga pravila	150.846.972	152.151.355
Ostvareni nominalni BDP	349.410.425	363.309.672
Međugodišnja stopa rasta rashoda (%)	0,5	0,9
Međugodišnja stopa rasta ostvarenog nominalnog BDP-a(%)	4,7	4,0

Izvor: Ministarstvo financija, Državni zavod za statistiku

Kao što je vidljivo iz navedenih izračuna i ovo fiskalno pravilo za 2017. godinu je zadovoljeno. Rashodi općeg proračuna za izračun fiskalnog pravila povećani su za 0,9%, dok je procijenjeni bruto domaći proizvod u tekućim cijenama, koji je bio korišten prilikom posljednjih izmjena i dopuna državnog proračuna za 2017. godinu, bilježio međugodišnje

povećanje od 4,3%. Ukoliko uspoređujemo rashode općeg proračuna za izračun fiskalnog pravila s ostvarenim bruto domaćim proizvodom u 2017., vidimo da je fiskalno pravilo također ispunjeno jer su rashodi općeg proračuna povećani za 0,9%, a međugodišnji rast ostvarenog nominalnog BDP-a iznosio je 4%.

PRAVILO JAVNOG DUGA

Kao članica EU, RH obvezna je pridržavati se svih fiskalnih pravila koji su propisani Paktom o stabilnosti i rastu te dobivenim Preporukama Vijeća EU u okviru Europskog semestra. Ta pravila osim strukturnog salda i pravila rashoda uključuju i pravilo javnog duga.

Pravilo javnog duga određuje da udio javnog duga u BDP-u ne smije prijeći referentnu vrijednost od 60% sukladno pravnim odredbama EU. Ako udio javnog duga u BDP-u prelazi referentnu vrijednost od 60%, razlika između udjela javnog duga u BDP-u i referentne vrijednosti od 60% mora se smanjiti po dinamici koja je u skladu s pravnim odredbama EU, tj. po prosječnoj stopi od jedne dvadesetine godišnje. To znači da bi udio javnog duga u BDP-u trebao prosječno padati za 1,2 postotna boda godišnje. Podaci pokazuju kako je udio javnog duga u BDP-u smanjen sa 80,6% krajem 2016. na 78% BDP-a krajem 2017. godine, čime je u posljednje dvije godine javni dug pao za 5,9 postotnih bodova, odnosno prosječno za gotovo 3 postotna boda godišnje. Time je zadovoljeno i ovo fiskalno pravilo iz Pakta o stabilnosti i rastu.

Grafikon 1. Kretanje javnog duga u razdoblju 2014. - 2017.

